

De Kwestie

De Kwestie van gisteren leverde 739 reacties op

Het is niet meer dan normaal om bij de apotheker zes euro voor eerste advies te betalen

EENS

ONEENS

15 % 85 %

'Houd je mond'

Ellen: 'Ze mogen van mij best geld vragen voor het advies wat ze geven, als ik ook maar de mogelijkheid heb om te zeggen dat ze hun mond moeten houden. Ik zoek het wel op internet op, gratis en voor niks.'

De Kwestie van vandaag:

Absurd dat Denker des Vaderlands pesten goedpraat

Reageren? Op de internetsite bd.nl kunnen bezoekers hun antwoord op de Kwestie beargumenteren. Of via mail: kwestie@bd.nl

Provincie, maak werk van verduurzaming

door Frank Boss en Wiet van Meel

Verduurzaming ambieert ruimtelijke, economische en maatschappelijke belangen met elkaar in balans te houden. Dat is niet eenvoudig.

De Elshorst is een kleinschalige boerderij met scharrelvarkens in Baarschot. De varkens lopen al 2 jaar buiten in de wei en schuilen in plaggenhutjes. Een mooi voorbeeld van verduurzamend ondernemerschap: gezond vlees, goed voor de natuur en een bron van inkomsten voor de familie. Onlangs kreeg de boer te horen dat de plaggenhutjes van luchtwassers voorzien moeten worden. Dure apparaten, bedoeld voor de intensieve varkenshouderij. Dit zou vanwege de onevenredige kosten het einde van dit gezonde bedrijf betekenen. Gelukkig lijken nu verschillende overheden in te zien dat deze milieu-eis in dit geval slaat als een tang op een varken. Er wordt gezocht naar een oplossing.

In al zijn eenvoud laat dit voorbeeld zien hoe tegenstrijdig inhoud en uitvoering van wetten en regels kunnen zijn en hoe remmend ze kunnen werken op broodnodige innovaties. Maar het is niet alleen de bureaucratie spaghetti waar initiatieven vaak in vastlopen. De samenleving als geheel is de afgelopen decennia steeds ingewikkelder geworden. In de moderne maatschappij blazen tal van (belangen)organisaties op velerlei terrein hun partijtje mee. En mondige burgers spreken terecht graag een woordje mee over zaken die hen raken. Het gevolg is, in de woorden van commissaris van de koning Wim van de Donk, een overgeorganiseerde samenleving.

■ De varkens bij De Elshorst in Baarschot lopen al 2 jaar buiten in de wei en schuilen in plaggenhutjes. 'Een mooi voorbeeld van verduurzamend ondernemerschap.'

Verduurzamende ondernemers moeten vandaag de dag van vele markten thuis zijn om succesvol te kunnen opereren. Voor de duidelijkheid, als we het over 'ondernemen' hebben, dan bedoelen we ook scholen, ziekenhuizen, buurthuizen, jeugdzorg, culturele centra, stadsboeren, enz., die voortdurend op zoek zijn naar ideeën en vindingen die waarde toevoegen. Steeds vaker redden hun mooie plannen het echter niet. Bij overheidsinstanties, maar ook bij ondersteuningsorganisaties en financiers, worden zij geconfronteerd met eilanden waar verschillende talen gesproken worden en eigen regelgeving, uitvoering en deskundigheden hebben. Eilanden met een focus op economie (werkgelegenheid, infrastruc-

tuur), ruimtelijke ordening (natuur, water, milieu) en maatschappelijke onderwerpen (leefbaarheid, cultuur, zorg). Verkokering heet dat in jargon. Dat deze eilanden bestaan, is niet alleen een gevolg van blikvernauwing, maar komt ook door de explosie aan regelgeving, informatie en communicatie. De tijd dat een beroepsbeoefenaar de ontwikkelingen in zijn hele vakgebied kon bijhouden, is allang voorbij. Om vooruit te komen als samenleving

► **Mondige burgers spreken terecht graag een woordje mee over zaken die hen raken**

is het nodig dat beroepsbeoefenaars juist wel over de grenzen van hun eigen stek heen kijken. Maar hoe krijg je dat voor elkaar? Een ander voorbeeld. Van Ham Chocolaterie is een topper in zijn sector. Maar dat is tegenwoordig niet voldoende om als bedrijf onderscheidend te blijven. Van Ham moet zich naast het produceren van chocolaatjes ook verdiepen in wat zijn klanten bezighoudt, in maatschappelijke vraagstukken (zoals overgewicht) en in fair trade (eerlijke handel). Die kennis heeft hij niet allemaal in huis. Hoe lost hij dat op? Door met een klankbordgroep van relaties zoals zijn huisarts, aannemer en burgermeester, die op deze eilanden de weg kennen, zijn plannen te bespreken en nieuwe verduurza-

mende product-markt combinaties te ontwikkelen. Samen zijn er wel bruggen tussen de eilanden te bouwen. Zoals medicijnen in fairtrade-chocolaatjes. Wat hier gebeurt, is treffend samengevat in de slogan: 'Kennisdelen is kennis vermenigvuldigen'. Dat is de kern van wat Tussenheid, een brede beweging van deskundigen in Brabant, beoogt. Tussenheid bekijkt initiatieven vanuit een 'verduurzamingsmodel' waarin ruimtelijke, economische en maatschappelijke aspecten bijeengebracht worden. Vanuit dit model brengt Tussenheid deskundigen uit deze werelden bij elkaar, die vervolgens een klankbord vormen voor initiatiefnemers maar daar zelf óók wijzer van worden. Meedenken en meewerken om te voorkomen dat mensen met creatieve ideeën vastlopen in de weerbarstige maatschappelijke realiteit; voorkomen dat enthousiasme omslaat in ontgoocheling en cynisme; bedenken van nieuwe producten en diensten. Zij doen dat vanuit de Tussenheid-vereniging én vanuit de organisaties waar zij werken. Noord-Brabant heeft belang bij verduurzamende initiatieven omdat deze bijdragen aan de kwaliteit van de omgeving, werkgelegenheid en leefbaarheid. Het provinciaal bestuur kan een belangrijke rol spelen bij het stimuleren en faciliteren van verduurzamende initiatieven. Wij hopen dan ook dat in het nieuwe provinciale bestuursakkoord verduurzaming met stip op nummer 1 komt te staan.

Frank Boss (adviesbureau Boss Management Consultants) en Wiet van Meel (adviesbureau Pontifax) zijn verbonden aan de kerngroep Tussenheid.